

Для налагодження ефективної системи екологічного менеджменту на різних рівнях необхідно здійснити [3]:

- а) адміністративну реформу, включаючи реформування законодавчої та нормативної бази;
- б) трансформацію інвестиційної діяльності з урахуванням екологічного фактора;
- в) удосконалення організаційно-економічного механізму становлення системи екологічного менеджменту (СЕМ) в Україні.

Очікувані результати від становлення системи екологічного менеджменту як якісно нової ідеології управління природоохороною діяльністю в Україні виявляться в:

- створенні гнучкої та ефективної системи втручання держави в механізми формування екологічної політики на різних рівнях управління;
- зменшенні державних витрат на здійснення природоохороною політики і утримання адміністративного апарату управління природоохороною діяльністю;
- підвищенні дохідної частини бюджету за рахунок ресурсних надходжень, програм;
- підвищенні конкурентоспроможності вітчизняних товаровиробників на світових і регіональних ринках;
- в зростанні числа підприємств, основною діяльністю яких є екологічне підприємництво і екобізнес, поліпшенні умов для залучення екоінвестицій, у т.ч. із країн зарубіжжя;
- досягненні високого рівня екологічної свідомості громадян.

Впровадження в практику промислових підприємств концепції управління еколого-економічними процесами дозволить:

- поліпшити стан довкілля, знизити ризик екологічних катастроф;
- брати участь у вирішенні питань, пов'язаних з навколишнім середовищем;
- економити енергію і природні ресурси;
- попереджати виникнення аварійних ситуацій.

Таким чином, заходи по охороні навколишнього середовища і запобіганню його забрудненню сприяють збереженню балансу з соціально-економічними потребами.

Використана література:

1. Барков Д.И. Международные экологические стандарты качества продукции ISO 14000 и перспективы их внедрения в Украине. [Електроний ресурс] – Режим доступа: http://www.erudition.ru/referat/printref/id.49971_1.html

2. Соснин А.С. Стандарты ISO 14000. [Електроний ресурс] – Режим доступа: http://www.ecolog.spb.ru/article_iso14000.php

3. Сизоненко О.А. Управление эколого-экономическими процессами промислових підприємств. [Електроний ресурс] – Режим доступа: http://www.experts.in.ua/baza/analitic/index.php?ELEMENT_ID=26064

МОТИВАЦІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ЕКОЛОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ ЯК СИСТЕМА АДМІНІСТРАТИВНИХ, ЕКОЛОГІЧНИХ І СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ СКЛАДОВИХ

*Сагайдак-Нікітюк Р.В., д.ф.н., проф. кафедри менеджменту і адміністрування Національного
фармацевтичного університету*

*Єфіменко М.В., студент 6 курсу спеціальності «Адміністративний менеджмент»
Національного фармацевтичного університету*

Функціонування підприємства завжди пов'язане з імовірністю виникнення ризику екологічної небезпеки, основними проявами якої є можливість погіршення якості води, ґрунту й повітря, збільшення обсягів відходів фармацевтичних виробництв. Так, наприклад, унаслідок викиду небезпечних речовин фармацевтичним підприємством «Уралбіофарм» (м. Єкатеринбург) отруїлися 60 дітей, у деяких малюків з'явилася алергічна реакція (кашель і висип). Крім того, у повітрі та на снігу була виявлена висока концентрація аскорбінової кислоти й цитрамону, що негативно вплинуло на стан довкілля [1]. В якості приклада можна

навести ситуацію, яка відбулася у м. Хабаровську. На ВАТ «Дальхімфарм» унаслідок пожежі 213 осіб постраждали та були госпіталізовані, 86 – у критичному стані, одна людина померла, завдана шкода навколишньому природному середовищу. Яскравим є приклад ситуації на підприємстві «Фармакон» (м. Санкт-Петербург), на якому при завантаженні технологічного обладнання відбувся викид бромистого метилу з подальшим вибухом та загорянням. Постраждало понад 30 працівників і завдано шкоди довкіллю. Але найбільш масштабна аварія відбулася у 1984 р. у Бхопалі (Індія), унаслідок якої загинуло 3000 осіб, постраждало понад 200000 осіб, нанесено шкоду навколишньому природному середовищу понад 300 млн дол. США [2]. В Україні втрати від техногенних аварій, підвищена захворюваність і смертність населення від забруднення довкілля складають понад 4 – 6 % ВВП [3].

Це і зумовлює необхідність удосконалення системи управління відходами та упровадження механізму екологічного страхування, тому що фармацевтичні підприємства належать до підприємств підвищеної небезпеки та в процесі їх діяльності утворюються потенційно небезпечні відходи. Але це в свою чергу потребує розробки методичних засад стосовно системи мотивації екологічної діяльності фармацевтичних підприємств.

Мотивація екологічної діяльності фармацевтичних підприємств – це постійний процес створення організаційних, соціальних й економічних умов для досягнення екологічних цілей фармацевтичної логістики. Як свідчить світовий досвід, мотиваційним інструментарієм екологічної діяльності фармацевтичних підприємств є система адміністративних, екологічних і соціально-психологічних складових, що забезпечують вплив на окремих людей і колектив у цілому для досягнення мети екологізації їх діяльності [4-6]:

- законодавча база – система документів і процедур, які формують правове поле екологічності фармацевтичного виробництва, реалізації й споживання фармацевтичної продукції;
- мотиваційна база – засоби впливу на інтереси фармацевтичних підприємств;
- організаційна база – система установ, організацій і служб, які здійснюють функції забезпечення екологічності діяльності фармацевтичних підприємств;
- наукова база – комплекс установ і підрозділів, які генерують наукові ідеї екологічної мети реверсивної фармацевтичної логістики;
- фінансова база – система джерел фінансування заходів екологізації фармацевтичних підприємств;
- економічна база – система економічних відносин, яка визначає стійке співвідношення між пропорціями виробництва й споживання фармацевтичної продукції;
- виховна база – система інформаційного й психологічного впливу на працівників, яка дозволяє досягти екологічної мети фармацевтичних підприємств;
- система екологічної освіти – система освітніх програм, які сприяють набуттю знань і навичок з екологічних питань.

На підставі наведеного вище можна зробити висновок, що для здійснення ефективного впливу на процеси утворення, використання, знешкодження й екологічно безпечного розміщення фармацевтичних відходів доцільно розробити й упровадити в діяльність фармацевтичних підприємств механізм, який містить систему надання пільг або економічних стимулів, координаційних заходів, санкцій щодо відшкодування збитків, нанесених підприємством довкілля.

Використана література

1. Исупова Т. Чрезвычайная ситуация сложилась в детском саду № 261 Октябрьского района Екатеринбурга. Выброс с фармацевтического предприятия привел к отравлению 60 детей кластер / Т. Исупова [Електронний ресурс]. – Режим доступу до сайту : http://pda.nr2.ru/ekb/13_73584.asp
2. Бхопальская катастрофа 3 декабря 1984 г. [Електронний ресурс]. – Режим доступу до сайту : <http://otello.gorod.tomsk.ru/index-1243852654.php>
3. Козин Е. Г. Экологическое страхование как инструмент экономико-правового механизма охраны окружающей среды / Е. Г. Козин // Вісник СумДУ. Сер. Економіка. – 2007. – Т. 2. – № 1. – С. 88–95.

4. Управління навколишнім середовищем. Оцінка життєвого циклу. Певна мета, сфера дослідження і інвентаризаційний аналіз : ISO 14041-2000 [Електронний ресурс]. – Режим доступу до сайту : http://www.mintrans.gov.ua/uk/mtzu_decrees/print/625.html

5. Управління навколишнім середовищем. Оцінювання екологічної ефективності. Загальні вимоги : ISO 14031-2001 [Електронний ресурс]. – Режим доступу до сайту : http://www.mintrans.gov.ua/uk/mtzu_decrees/print/625.html

6. Про охорону навколишнього природного середовища : закон України № 1264-ХІІ від 25.06.1991 [Електронний ресурс]. – Режим доступу до сайту : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1264-12>

РОЗРОБКА ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИХ ЗАСАД СИСТЕМИ ЕКОЛОГІЧНО ОРІЄНТОВАНОГО ЛОГІСТИЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Сагайдак-Нікітюк Р.В., д.ф.н., проф. кафедри менеджменту і адміністрування Національного фармацевтичного університету

Голубцова К.К., здобувач Національного фармацевтичного університету

Канж Б., студентка 4 курсу напряму підготовки «Менеджмент» Національного фармацевтичного університету

В Україні вже протягом багатьох років занепокоєння викликає проблема зростання захворюваності населення. Так, за даними Державного комітету статистики смертність в Україні за 2012 рік склала 663,1 тис. осіб [1], що на 3% більше середнього показника смертності населення країн Європи та на 4% – країн Євросоюзу [2]. Основними причинами смертності є захворювання системи кровообігу (у 2012 рік їх частка становила 65,8%) та новоутвореннями (14%). Стосовно динамки захворюваності населення, спостерігається збільшення хвороб новоутворення, системи кровообігу та сечостатевої системи [1]. На смертність і захворюваність населення України, як і на інші демографічні показники, впливає цілий комплекс факторів: демографічних, соціально-економічних, медичних, природно-біологічних, політичних, екологічних, етнічних тощо.

Одним з факторів є екологічний фактор. В Україні на сучасному етапі відслідковується загострення низки проблем у сфері поводження з відходами і постає потреба у розробці сучасних підходів до їх розв'язання, що насамперед стосується організації належного поводження з відходами. З точки зору фінансової складової діяльності фармацевтичних підприємств постає питання забезпечення належного рівня акумуляції фінансових ресурсів, створення системи резервування коштів на відповідні потреби та системи пріоритетів фінансування згідно з ієрархією цілей державної політики. Це і спонукає необхідність розробки відповідного організаційно-економічного механізму поводження з відходами.

На сьогоднішній день провідними зарубіжними та вітчизняними компаніями застосовуються певні логістичні підходи до організації виробництва, що дозволяє їх підвищити організаційно-економічну стійкість в умовах жорсткої конкуренції. Логістичні системи є одним з найбільш економічно ефективних механізмів управління виробництвом, при цьому в процесі функціонування можуть здійснювати екодеструктивний вплив на довкілля.

У загальному вигляді логістичне управління підприємством являє собою наскрізне і інтегроване управління бізнес-процесами з просування продукції і супутніх йому матеріальних та інформаційних потоків від джерела виникнення до кінцевого споживача з метою досягнення максимальної ефективності діяльності підприємства з урахуванням впливу на довкілля. Логістичне управління охоплює всі етапи переміщення матеріального потоку і складові процеси: закупівля субстанцій і основних і матеріалів → транспортування субстанцій і основних і матеріалів → складування субстанцій і основних і матеріалів → виробництво лікарських засобів → складування лікарських засобів → транспортування лікарських засобів до аптечної установи → складування лікарських засобів в аптечній установі → реалізація лікарських засобів кінцевому споживачу.